

Konzultační středisko pro ženské projekty, o.p.s.
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
tel./fax: +420-2-24 91 72 24
e-mail: info@profem.cz, profem@ecn.cz
<http://www.profem.cz>

Výroční zpráva 2001

**profem. Konzultační středisko pro ženské projekty
obecně prospěšná společnost**

Sídlo:	Na Folimance 15, 120 00 Praha 2
korespondenční adresa kanceláře:	Gorazdova 20, 120 00 Praha 2, tel./fax: 00420-2-24917224,
e-mail a web:	profem@ecn.cz, info@profem.cz http://www.profem.cz

Obsah

OBSAH	2
1. ÚVODNÍ SLOVO	3
3 ZPRÁVA O ČINNOSTI	6
3.1. PORADENSTVÍ	6
3.2. PUBLIKAČNÍ ČINNOST A INTERNET	7
3.3. PROFEM K TÉMATU NÁSILÍ NA ŽENÁCH	7
3.3.1. SPOLUPRÁCE V RÁMCI KOORDINAČNÍHO KRUHU PREVENCE NÁSILÍ NA ŽENÁCH:	7
3.3.2. PROJEKTY PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ	8
3.3.3. ŽENSKÁ PRÁVA	9
3.4. SÍTĚ, MEZINÁRODNÍ A NÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	10
4. FINANČNÍ ZPRÁVA	11
5. PODĚKOVÁNÍ	12
6. ORGANIZAČNÍ SCHÉMA PROFEM O.P.S.	12

1. Úvodní slovo

Ženská organizace proFem zažila první rok třetího tisíciletí jako svůj osmý. Vstup do postmodernity vyznačující se novým pořádáním světa znamenal pro naši organizaci především práci na zcela starých problémech: porušování a nedodržování lidských práv, především násilí na ženách, nás drželo pěkně "v trapu". proFem, organizace původně založená pro strukturální podporu ženských a genderových neziskovek, byla donucena hledat stále výrazněji svou další cestu v prostorách politického lobbyingu, zabývat se tématem porušování lidských práv, protože „**lidská práva jsou ženská práva**“. A ta nejsou ani na začátku třetího tisíciletí v České republice zcela dodržována a hájena.

Historie proFem o.p.s. (organizace byla založena začátkem roku 1994) tuto cestu průběžně a konsekventně naznačovala. První dva roky proběhly ve znamení budování struktury a rozvoje činnosti, která odpovídala poslání a cílům tehdejší nadace. Konzultační aktivity jsme zpočátku rozběhly především v oblasti vzdělávání a kvalifikace žen z (nejen) ženských NNO. Cílovou skupinou se nám ale stala již od počátku i celá společnost: aktivní organizačně-politická podpora témat jako je násilí na ženách, které se samozřejmě netýká jen žen jako obětí a nebo sociálních pracovníků, ale celé společnosti, nás donutila k dialogu s jejími složkami – ať už to jsou média či státní správa nebo městská policie. Na náš popud došlo 1995 k založení a spolupráci několika jinak různorodých (zase nejen) ženských NNO v rámci "Koordinačního kruhu prevence proti násilí na ženách".

Během dalších let jsme v této činnosti pokračovaly. Kromě poskytování značně rozšířených konzultací přímého a nepřímého charakteru se nám dařilo především v rozvoji jednoho aspektu z tématického komplexu „násilí na ženách“, a sice v podpoře a rozvíjení činnosti oblasti prevence obchodu se ženami. Tento náš mezinárodně založený projekt se počátkem roku 1998 stal vlastní organizací (La Strada ČR, prevence obchodu se ženami o.p.s.), a může se již dnes pochlubit dobře rozvinutým prevenčním programem a základní pomocí obětem tohoto široce nadnárodního a patriarchálního fenoménu. - Společné aktivity Koordinačního kruhu prevence násilí na ženách vedly za poslední roky k výrazné změně ve společenském myšlení vůči násilí na ženách, především fenoménu zvaném násilím domácím. Celospolečensky orientované aktivity jako konference, semináře, ale i publikace a politická prohlášení, byly společné s neustálou prací s odbornou veřejností, s mezinárodními organizacemi a s masovými médii hlavními body naší práce. V roce 1997 se nám podařilo zahájit dialog k tématu i s politikou, a sice jak na úrovni komunální, tak celorepublikové. V této činnosti jsme v roce 1998 pokračovaly. V roce 1998 a 1999 proběhl program tréninků pro právničky, týkající se ženských práv v rámci lidských práv (AdvoCats for Women), a to především k tématu domácího násilí na ženách a dětech a obchodu se ženami. V této činnosti jsme pokračovaly i v letech 2000 a 2001, a budeme na těchto tématech, které se staly jedním z nosných pilířů naší další činnosti, pracovat i v dalších letech.

Tzv. ženská otázka je - stejně jako celá řada dalších nerovností v naší zemi - jednou z prvotních otázek stupně demokracie v naší zemi, a to i když se k tomu veřejné mínění nestaví stále ještě nijak pozitivně. Naše organizace bere tento cíl vážně a zasazuje se o práva žen upozorňováním na nedostatky v naší společnosti.

Snahou o odstraňování předsudků (vůči feminismu, vůči ženskému hnutí či tzv. ženské otázce, kterou považujeme zcela základně i za otázku "mužskou", tedy celé společnosti) formou informací, vzdělávání a publikací, tedy osvětou, ale i přímou podporou a pomocí - tak hledáme cesty zodpovědného zapojení naší republiky do evropského a celosvětového společenství.

Budeme o těchto právech mluvit tak dlouho, dokud nebude i v naší společnosti dosaženo skutečně plnohodnotného zrovnoprávnění žen a mužů. Před námi stojí celá hora práce a doufáme, že i veřejnost si to pomalu ke svému dobru začne uvědomovat.

Za proFem o.p.s.

Marie Saša Lienau a Barbora Pěchotová

2. Poslání a cíle proFem o.p.s.

Posláním proFem o.p.s., konzultačního střediska pro ženské projekty, je podpora ženských organizací, center a skupin při vytváření vlastních organizačních struktur, hledání finančních zdrojů a podpora při získávání kontaktů se zahraničními organizacemi podobného zaměření. Naši zesílenou pozornost si přitom zasluhují ženské skupiny a organizace, které pracují v oblastech tzv. sociálních jako je prevence násilí na ženách a dětech, zdravotní stav žen, ale i ekonomická soběstačnost a nezávislost žen nebo jejich postavení na pracovním trhu, stejně jako a situace žen ve veřejných funkcích a v politice.

Posláním obecně prospěšné společnosti proFem je zároveň podpora žen formou samostatných projektů žen -byť nepřímou cestou- v těch oblastech, kde stále dochází k jejich diskriminaci - ať už se jedná o násilí vůči ženám, porušování ženských lidských práv či diskriminaci žen na pracovním trhu.

Ze základního poslání vyplývají následující cíle proFem o.p.s.:

- vydávat poradenské publikace pro ženy z ženských skupin a jiných neziskových organizací zvyšujících jejich znalosti a kvalifikaci, a sice především v oboru managementu vlastní práce,
- za stejným účelem pořádat semináře a praktikovat přímé poradenství,
- upozorňovat společnost na problematické oblasti diskriminující a ohrožující ženy formou veřejných prohlášení a lobbyingu jak u zákonodárných, tak i místních zastoupení,
- za stejným účelem pracovat i s veřejnými médii, publikovat a aktivně podporovat jiné ženské iniciativy pracující na těchto problémech,
- spolupracovat ve veřejné sféře s dalšími organizacemi podobného zaměření jak z Čech, tak i ze zahraničí.

3 Zpráva o činnosti

Stejně jako v letech našich začátků se organizace věnovala svému hlavnímu poslání - konzultacím, podpornému poradenství, ale i podpoře politických témat formou jak přímých konzultací k různým tématům, tak i publikacemi a veřejným vystupováním.

3.1. Poradenství

Poskytování přímých konzultací jakýmkoliv ženským organizacím, skupinám či jednotlivým ženám, které chtějí realizovat určitý projekt, patří do základní činnosti proFemu. I v minulém roce se na nás obracely jak ženy z Prahy, tak i z jiných měst České republiky. Byly zástupkyněmi už zaběhlých organizací, ale i skupin právě začínajících nebo uvažujících o jednorázových akcích. Obracely se na nás i jednotlivé ženy, hledající cestu a orientaci v pracovních souvislostech nebo v politické sféře. Některým jsme pomáhaly najít finanční zdroje, s druhými jsme rozpracovávaly jim na míru přistřižené žádosti na finanční podporu, zase jiné s námi prodiskutovaly svůj určitý záměr, a mnohé hledaly pomoc v organizačních a personálních otázkách.

V posledních letech se dotazy klientek soustřeďovaly na téma hledání peněz, zajištění základního provozu té či oné organizace. proFem vydal i v roce 2001 elektronickou verzi publikace, která se zabývá jak jednotlivými fondy a nadacemi, u nichž mohou ženské organizace získat opdporu, ale klade důraz i na jednotlivé kroky při hledání peněz, možnosti a ochotu fondů ženským organizacím a skupinám pomáhat.

Stále častěji se na nás v roce 2001 obracely ženy, které přišly nějakým způsobem do styku s problémem domácího násilí. Ženám-obětem (domácího) násilí hledajících podporu pak v těchto případech poskytujeme adresy specializovaných zařízení poblíž jejich bydliště, přímou pomoc ale poskytuje naše organizace od dubna 2001 v poradenství právního charakteru formou telefonní pravidelné linky (každou středu od 18.30 do 20.30 hod., srovnej i projekt AdvoCats for Women/Násilí na ženách). Studentky a studenty různých odborných škol při volbě tématu z oblasti podporujeme rozhovory a krátkými stážemi.

3.2. Publikační činnost a internet

Publikace mají poradenský charakter, doplňují konzultační a seminářovou činnost, ale pomáhají i zviditelnit témata, které proFem podporuje - jakými jsou např. násilí na ženách a práva žen i v dobách globalizace.

- ▶ **Diář Slavné ženy střední Evropy na rok 2002**, vyšel pátým rokem, tentokrát s úvodem do tematiky ženských lidských práv a adresami zařízení, na které se mohou ženy obrátit, v diáři jsou i kontakty na ženské organizace. Byl vydán v grafické úpravě Jany Štěpánové začátkem září 2001.

- ▶ **Internetová verze publikace Kabelky plný prachů**. Průvodce fondy pro ženské projekty v neziskovém sektoru byla aktualizována během roku 2001 dvakrát.

- ▶ **iZpravodaj proti domácímu násilí**. Internetový občasník v rámci vlastních internetových stránek jsme rozjely pod <http://iZpravodaj.profem.cz> počátkem roku 2001. Jeho obsahem je informovat zainteresovanou veřejnost i odborné kruhy o problematice, poskytovat informace ze zahraničí a informovat o aktuálních krocích v České republice. Webstránka, kterou je možné navštívit i prostřednictvím www.profem.cz, má komunikativní charakter, možnosti dotazů a diskuze čtenářky a čtenáři často využily/-i.

- ▶ **Webové stránky www.profem.cz** informují veřejnost nejen o tématice násilí na ženách a ženským lidským právech. V září minulého roku byla zřízena stránka s názvem Ženské hlasy proti válce, zde naše organizace vyhledávala v anglickém a německém jazykovém prostředí alternativní přístupy řešení válečných konfliktů, a sice především z genderového hlediska, a předkládala je přeloženy do českého jazyka. Součástí byla i Petice za svět míru a svobody a proti eskalaci násilí a teroru adresovaná české vládě a otevřený dopis ministru zahraničí k problematice afghánských žen.

3.3. proFem k tématu násilí na ženách

O násilí na ženách a dětech jako speciální formě násilí v naší společnosti se začalo v posledních letech mluvit vážněji a kvalifikovaněji. Opatření k odstranění tohoto celospolečenského fenoménu však podnikla do této doby i nadále především výhradně jen nezisková sféra, zde hlavně ženské organizace.

3.3.1. Spolupráce v rámci Koordinačního kruhu prevence násilí na ženách:

proFem spolupracuje již od roku 1995 ve volném sdružení pěti neziskových organizací "Koordinační kruh prevence násilí na ženách", ke kterému patřil zpočátku kromě ženských organizací Rosa, Elektra, Gender Studies a proFemu i Bílý kruh bezpečí. V roce 1997 ho nahradila La Strada ČR, prevence obchodu se ženami, původně projekt nadace proFem, od roku 1998 samostatná o.p.s. Ke společným akcím tohoto volného sdružení patřila v minulosti celá řada akcí (konference, semináře, publikace). K 8.březnu 1999 byla Koordinačním kruhem prevence násilí na ženách zorganizována veřejná politická diskuse "Jsou ženská práva v ČR skutečně lidská práva?" v rámci kulturní akce s názvem "Woman Strikes Back". V témže roce vyzval Koordinační kruh prevence násilí na ženách představitel Parlamentu ČR a odpovědné ministry vlády ČR k plnění vlastních termínů zadaných „Postupy a prioritami vlády při plnění Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen“. V užší spolupráci s občanským sdružením ROSA podala o.p.s. proFem./projekt AdvoCats for Women návrh Radě vlády pro lidská práva na doplnění § 215 Tr.zák.- „týrání svěřené osoby“ na „týrání svěřené osoby a osoby blízké“. Tato změna by podle obou organizací ulehčila situaci obětí a usnadnila postih pachatelů, který je dosud často téměř nemožný. Rada vlády pro lidská práva návrh zamítla. V listopadu roku 2000 zaslaly pak obě organizace k 25.11. 2000 médiím a vybraným poslancům Parlamentu ČR otevřené Prohlášení k domácímu násilí.

Společnou akcí Koordinačního kruhu prevence násilí na ženách bylo v listopadu roku 2001 "16 akčních dní proti násilí na ženách". Během těchto dní upozornily ženské organizace Koordinačního kruhu různými formami na danou problematiku.

3.3.2. Projekty proti domácímu násilí

V rámci "16 akčních dní proti násilí na ženách" uspořádaly ženské organizace proFem a Rosa 26.listopadu **odbornou konferenci s názvem Domácí násilí - staré problémy, nová řešení?** v prostorách Parlamentu ČR, na kterou přizvaly jak zástupkyně/-ce státní, tak neziskové sféry z Vídně a z Berlína, ale i kolegyně ze Slovenska. Konference byla vyvrcholením celoroční práce a byla zaměřena na další kroky při řešení této závažné problematiky. Představena byla myšlenka Intervenčního projektu proti domácímu násilí, projektu, na kterém by participoval stát i nezisková sféra. Konferenci zaštitila a finančně a organizačně podpořila německá nadace Friedricha Eberta, která plánuje i dokumentaci konferenčních příspěvků.

proFem provozuje vlastní webovou stránku www.profem.cz, která poskytuje informace nejen o organizaci či nových projektech, ale i o tématech, kterými se proFem o.p.s. zabývá – tedy i o násilí na ženách. Součástí stránky je i **internetový iZpravodaj proti násilí na ženách** (<http://iZpravodaj.profem.cz>), který je určen především státní správě, neziskovým organizacím a studentkám a studentům. iZpravodaj byl zprovozněn začátkem roku 2001 a byl doplňován v nepravidelných intervalech.

AdvoCats for Women, centrum právní pomoci ženám-obětem násilí, proškolení právniček pro tematiku násilí na ženách a porušování lidských práv žen bylo první fází projektu plánovaného dlouhodobě. „AdvoCats for Women“ se má stát v ČR modelovým pojmem pro nutnost řešení dané problematiky i na legislativní úrovni.

V druhé fázi, tedy v roce 2001 pracovaly právničky projektu na vyhotovení dvou analýz, a sice k problematice domácího násilí a obchodování se ženami. Součástí projektu byla a je i právní poradna pro ženy-oběti násilí v Praze, provozovaná pravidelně každou středu ve večerních hodinách a využívaná ženami z celé ČR. Byl založen Fond právní pomoci pro ženy-oběti násilí a příspěvků na právní zastupování se z tohoto fondu dostalo v roce 2001 jedenácti ženám. Projekt probíhal za podpory fondu EIDHR Evropské komise. Pracovní rozšíření o oblast školení určitých profesních skupin jako sociálních pracovníc/-ků nebo policie, ale i soudcovské sféry k dané problematice je naplánováno na příští rok.

3.3.3. Ženská práva

Ženská práva jsou lidská práva - což v uších průměrně vzdělaných středoevropanů zní jako samozřejmost až banalita. V české společnosti je však doposud skoro opomíjená okolnost, že nejsou dodržována. I Česká republika podepsala celou řadu mezinárodních konvencí, úmluv a ujednání, v nichž se zavazuje tento základní předpoklad nejen dodržovat, nýbrž přispívat a umožňovat jeho uskutečnění čili realizaci. Bohužel až příliš často zůstává tento podpis inkoustovou stopou na papíru - v případě realizace opatření, doplňující např. Pekingskou deklaraci, zeje i nadále ze státní sféry veliká díra.

Naše organizace upozorňuje na tyto nedostatky, a sice formou veřejné osvěty, ale i praktických vzdělávacích projektů. Všechny tyto projekty chápeme jako iniciaci k akci, jako upozornění na nedostatky, kterých se celá společnost musí chopit. V některých případech nastupujeme zpočátku na místo, které by patřilo státu - jako např. v případech opatření obětí obchodování se ženami nebo domácího násilí. Není to v žádném případě dlouhodobé řešení - stát je zavázán práva svých občanů a občanek chránit a sledovat jejich dodržování.

I při realizaci projektu proškolení právniček (AdvoCats for Women) k tématu Násilí na ženách, jehož cílem bylo získání a sensibilizace advokátek, soudkyň a ministerských pracovníc pro problematiku, jsme zasahovaly do oblastí, které by měl ošetřovat stát. Spolu s ostatními ženskými organizacemi a sdruženími stále hledáme cestu jak upozornit na nutnost legislativních úprav v tom či onom oboru, který se práv žen dotýká. Právní projekt AdvoCats for Women působí a bude působit v ČR i nadále.

Novou oblastí způsobenou aktuální politickou situací ve světě se pro naši organizaci stala potřeba informovat o alternativních hlasech hledajících řešení ve válečných konfliktech. **Ženské hlasy proti válce** na webových stránkách proFem o.p.s. informovaly od září 2001 v českém jazyce zainteresovanou veřejnost o akcích jako v Německu vzniklá Šeherezáda s požadavkem zřízení Mezinárodního trestního tribunálu za účasti žen, iniciovaly podpisovou Petici za svět míru a svobody a proti eskalaci násilí a teroru adresovanou vládě a Parlamentu České republiky, vyzvaly ministra zahraničí, aby se při sestavování prozatímní afghánské vlády zasadil za ČR o účast afghánských žen a ženských organizací na této vládě, informovala průběžně o situaci afghánských ženských organizací pronásledovaných nejen Talibanem, ale i částmi tzv. Severní aliance a předtím za sovětského režimu. - I v této práci bude proFem pokračovat.

3.4. Sítě, mezinárodní a národní spolupráce

Za vydatné pomoci programů Evropské unie jsme mohly v letech 1998 a 1999 uskutečnit projekt „AdvoCats for Women“, který byl zaměřen na proškolení právnických předvzdělaných žen k tématu násilí na ženách a porušování lidských práv žen. Na projektu participovaly slovenská ženská organizace Aliancia žien Slovenska z Bratislavy a německá ženská organizace Amnesty for Women z Hamburku. Projekt finančně podpořily i nadace Umverteilen! z Berlína a Mamacash z Amsterdamu. Po ukončení ročního školení a stáží projekt pokračoval na národní úrovni a vzniká z něj AdvoCats for Women, centrum právní pomoci ženám-obětem násilí v ČR, podporované fondy Evropské unie.

Dobré a aktivní kontakty jsme udržovaly v rámci naší práce k násilí na ženách k německému intervenčnímu projektu BIG (Berliner Interventionsprojekt gegen Gewalt in der Familie) a rakouským ženským organizacím ve Vídni. Oba kontakty považujeme z hlediska porovnání modelů pro potírání domácího násilí (BIG je německým pokusem a modelovým projektem, Rakousko zaktualizovalo v roce 2000 již 1997 zavedený zákon ochrany proti domácímu násilí) za zásadní. Členky obou organizací se zúčastnily aktivně odborné konference Domácí násilí - staré problémy, nová řešení? uspořádané organizacemi proFem a Rosa v listopadu 2001.

S evropskou zastřešující organizací při práci v oblasti násilí na ženách WAVE máme dlouholeté produktivní kontakty, pravidelné informace z Vídně předáváme pomocí iZpravodaje a webové stránky dalším organizacím v ČR.

V České republice jsme v tomto roce rozsáhle spolupracovaly v Koordinačním kruhu prevence násilí na ženách, především při uspořádání "16 akčních dnů proti násilí na ženách v listopadu a prosinci 2001. Členky a spolupracovnice proFem se zúčastnily seminářů a konferencí pořádaných k tématu násilí na ženách (obchodu se ženami, domácímu násilí), diskutovaly u Kulatého stolu uspořádaného Ministerstvem práce a sociálních věcí k domácímu násilí a spolupracovaly trvale i v Sekci pro rovné příležitosti žen a mužů při Radě vlády pro lidská práva. proFem je členskou organizací „Asociace pro rovné příležitosti žen a mužů“, kde aktivně spolupracuje.

4. Finanční zpráva

Příjmy v tis. Kč			
		2000	2001
Zahraniční příspěvek na činnost			
• Heinrich-Böll-Stiftung, Německo		1540	387
• EIDHR/EU, projekt AdvoCats for Women		0	Přijato 609 nevyčerp. 197
• WPIS (zbytek)		87	65
• Mamacash II		147	3
▪ HBS, projekt "Kabelky"			47
Ostatní příspěvky a dary			
• NROS		25	25
• Open Society Fund		23	0
Ostatní příjmy – tržba za prodané brožury			71
Ostatní příjmy – nájem, reklama		43	7
Ostatní příjmy – úroky		7	4
Příjmy celkem		1807	1021

Výdaje v tis. Kč			
		2000	2001
Spotřeba materiálu a energie		34	56
Služby		1118	438
z toho:			
• Cestovné		20	5
• Nájemné		227	60
• Telefon		117	56
• školení, semináře, konference		0	0
• ostatní služby včetně publikací		754	317
Osobní náklady		574	460
z toho:			
• mzdové náklady		431	386
• sociální zabezpečení		143	74
Jiné náklady		51	52
Odpisy		0	0
Výdaje celkem		1777	1006
Hospodářský výsledek – zisk		30	15

5. Poděkování

proFem o.p.s. děkuje německé nadaci Heinrich-Böll-Stiftung e.V. z Berlína za dlouholetou finanční podporu naší struktury a průběžné činnosti. Vřelý dík patří i fondům a organizacím, které naši práci i v roce 2001 podpořily: Delegaci Evropské komise v ČR a Nadaci rozvoje občanské společnosti.

Děkujeme také všem občasným a dobrovolným spolupracovnícím/-kům naší organizace, především Jitce Kozákové, Janu Havlíčkovi, Janě Štěpánové.

6. Organizační schéma proFem o.p.s.

Zaměstnankyně proFemu v roce 2001

• koordinace publikací, vzdělávací činnost
projekt AdvoCats for Women	Barbora Pěchotová
• management proFem a fundraising	Mgr. Marie Saša Lienau
• účetnictví	Eva Šmoldasová
• audit	JUDr. Vladimír Hrouda

Správní rada :

členka	Mgr. Michaela Marksová-Tominová
členka	Mgr. Jiřina Šmejkalová
členka	Dipl.pol. Bärbel Butterweck

Pro proFem o.p.s. je prováděn pravidelný roční audit.